

BUDAPESTI REGIONÁLIS FEGYELMI BIZOTTSÁG FEGYELMI TANÁCSA

Ügyszám: 2018. F. 212/17.

A Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság fegyelmi tanácsa [...] budapesti ügyvéd ellen folyamatban lévő fegyelmi eljárásban megtartott nem nyilvános tárgyaláson zárt ülésben meghozta és kihirdette az alábbi

h a t á r o z a t o t :

A fegyelmi tanács megállapítja, hogy [...] eljárás alá vont ügyvéd

1 rendbeli folytatólagosan megvalósított szándékos fegyelmi vétséget követett el, ezért

*kizárás fegyelmi büntetéssel sújtja, amelynek időtartama 3 (három) év, és
amelynek végrehajtását 3 (három) évre f e l f ü g g e s z t i ;*

egyidejűleg az 5. sorszám alatt meghozott tevékenység gyakorlását felfüggesztő határozatot hatályon kívül helyezi.

I n d o k o l á s :

A bejelentés:

Az eljárás alá vont ügyvéd ellen előterjesztett panasz az eljárás alá vont ügyvéd okirat-szerkesztési tevékenységét kifogásolta, mivel a panaszosok tulajdonát képező ingatlant érintően olyan okiratot, ajándékozási szerződést szerkesztett, ellenjegyzett és nyújtott be a földhivatalba, amelyet nem a panaszosok írtak alá.

A panasz alapján a Kamara elnöke az előzetes vizsgálatot, majd a vizsgálati eljárás eredményeként készült összefoglaló jelentés alapján a fegyelmi eljárást elrendelte.

Az összefoglaló jelentés az eljárás alá vont ügyvéd terhére róta, miszerint elmulasztotta a felek azonosítását, melyre figyelemmel valótlan tartalmú okirat szerkesztésében működött közre. Mindezekkel megsértette az Üt. 3. § (2), 23. § (1) bekezdésében, és az Üt. 27/B. §-ában írtakat, mellyel 1 rendbeli szándékos fegyelmi vétséget követett el.

Tényállás:

A fegyelmi eljárásban a rendelkezésre álló iratok, a panaszosok (bejelentők) és az eljárás alá vont ügyvéd nyilatkozatai alapján megállapított tényállás szerint az eljárás alá vont ügyvéd 2017. december 20-án ajándékozási szerződést szerkesztett és ellenjegyzett, amelyben a bejelentők a tulajdonukat képező ingatlanukat [...] részére ajándékozzák. Az eljárás alá vont ügyvéd a szerződő feleket korábban nem ismerte, a szerződéskötés előtti napon egy ismeretlen személy telefonon kereste meg az eljárás alá vont ügyvéd volt principálisát, [...] ügyvédet, majd a szerződéses adatok e-mail útján ugyancsak nevezett ügyvédhez jutottak el. Miután a megkeresett ügyvéd a szerződéskötés napján nem tudott jelen lenni, ezért a megbízás teljesítésére az eljárás alá vont ügyvédet kérte meg.

A felek a szerződéskötés napján együtt jelentek meg az irodában, a már elkészített szerződést és az „ügyvédi megbízás és tényvázlat” elnevezésű iratot aláírták. Az iratpéldányokon lévő aláírás képek az egyes példányokon is, és a személyazonosító igazolványon szereplő aláírásoktól is láthatóan eltérnek.

Az eljárás alá vont ügyvéd a felek ügyfél-azonosítását nem végezte el, az okmányok érvényességét nem ellenőrizte, ügyfél-azonosító adatlapot nem vett fel, és a korábban rendelkezésére bocsátott tulajdoni lapot sem ellenőrizte le. A szerződéskötéskor az eljárás alá vont ügyvéd irodájában ajándékozóként megjelent személyek által bemutatott személyazonosító igazolványon szereplő fényképek nem azonosak az ingatlan tényleges tulajdonosainak arcképével.

Az eljárás alá vont ügyvéd az ajándékozási szerződést 2018. január 4-én nyújtotta be az ingatlan-nyilvántartási hatósághoz. A bejelentők a hatóság által megküldött értesítésből szereztek tudomást, hogy az ingatlanukat érintően iratot nyújtottak be, és a személyes eljárásuk során megismert szerződés alapján megállapították, hogy a szerződést a nevükkel és adataikkal visszaélve ismeretlen személyek írták alá. E miatt feljelentést is tettek a rendőrségen, amely eljárásban az eljárás alá vont ügyvédet csupán tanúként hallgatták meg.

Az ingatlan-nyilvántartási hatóság a 2018. január 15-én kelt határozatával a tulajdonjog bejegyzési kérelmet – kizárólag formai, alaki hibák miatt – elutasította.

Az eljárás alá vont ügyvéd védekezése:

Az **eljárás alá vont ügyvéd** a vizsgálati eljárásban nyilatkozatot terjesztett elő, amely szerint a felektől elkérte a személyi okmányokat azt lefénymásolta, sem az iratokban, sem a felek viselkedésében semmilyen szokatlan körülményt nem észlelt.

A megjelent felek kérésére került a szerződésbe valamennyiük levelezési címeként a megajándékozott lakcíme. Az okmányok JÜB ellenőrzését azért nem tudta elvégezni, mert a JÜB rendszer mintegy másfél órán keresztül nem működött, illetve akadozott. Elismerte, hogy a felek azonosítását elmulasztotta.

A feyelmi eljárásban megtartott tárgyaláson az eljárás alá vont ügyvéd a feyelmi felelősségét elismerte. Előadta, hogy a felek együttesen kérték, hogy a megajándékozott lakcíme kerüljön feltüntetésre mindenki tartózkodási címeként. Nem firtatta sem a felek között fennálló kapcsolatot, sem az ajándékozás okát. A felek az iratokat előtte írták alá. Amikor a felek az irodában tartózkodtak, a JÜB rendszer akadozott, azután a karácsonyi ünnepek miatt legközelebb csak januárban kezdett dolgozni. A szerződés földhivatali benyújtása előtt pedig azért nem végezte el a JÜB azonosítást, mert álmában sem gondolta, hogy bármelyik okmány gyanús lehet. A személyi igazolványon és az okiraton szereplő aláírásokat nem szokta ellenőrizni, összehasonlítani. Az ingatlan tulajdoni lapja nem áll rendelkezésére, feltehetően elfogadta az e-mailben kapott tulajdoni lapot. A földhivatali elutasítást követően egyik fél sem kereste.

A bejelentők személyes meghallgatásuk során előadták, hogy a földhivataltól érkezett levélből tudták meg, hogy az ingatlanukra ajándékozási szerződést kötöttek. Mindketten határozottan állították, hogy ők nem kötöttek ajándékozási szerződést, nem voltak jelen az ügyvédi irodában, nem is ismerik az eljárás alá vont ügyvédet. A személyi irataik nem kerültek ki a birtokukból, csak az OTP-ben másolták le azokat, de amikor megtudták a történeteket, új okmányokat csináltattak.

Az ügy miatt a rendőrségen is feljelentést tettek, azonban az eljárás állásáról nincs tudomásuk.

A feyelmi tanács tanúként megidézte a megajándékozottat is, aki a tárgyaláson nem jelent meg.

Végindítvány:

A feyelmi biztos a végindítványában az összefoglaló jelentésben foglaltakat fenntartotta. Ez alapján kérte annak megállapítását, miszerint az eljárás alá vont ügyvéd nem győződött meg arról, hogy a megjelentek személye azonos-e a neki bemutatott személyi okmányokon szereplő személyekkel, elmulasztotta a JÜB ellenőrzést, nem kért le tulajdoni lapot, az okiratot úgy ellenjegyezte, hogy az ellenjegyzés szabályai nem teljesültek, mert nem azok a személyek írták alá, akik az okiraton feltüntetésre kerültek, a felek szándékát nem tárta fel.

Mindezekkel az eljárás alá vont ügyvéd megsértette az Üt. 3. § (2) bekezdését, az Etikai Szabályzat 3/2., 6/9. pontjait, az Üt. 27/B. §-át és 27. §-át, mellyel 1 rendbeli szándékos fegyelmi vétséget követett el. Enyhítő körülményként kérte értékelni az eljárás alá vont ügyvéd egészségi állapotát, valamint a tényt, hogy az okirat – még ha az akkori téves jogértelmezés miatt is – nem érte el a kívánt joghatást. Fegyelmi büntetésként végrehajtásában 3 évre felfüggesztett kizárás kiszabását indítványozta.

Az eljárás alá vont ügyvéd végfelszólásában ismételten sajnálkozását fejezte ki a történetekért.

A Fegyelmi Tanács döntése és jogi indoka:

A fegyelmi tanács a fegyelmi biztos által előterjesztett **indítványnak helyt adott.**

A több időpontban hatályosuló, az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvénynek (Üttv.) a fegyelmi felelősség megítélése alapjául szolgáló anyagi jogi rendelkezései 2018. január 1. napján léptek hatályba. A jelen fegyelmi eljárás folyamatban léte alatt, 2018. december 22-én hatályba lépett, a fegyelmi eljárásról szóló 20/2018. (XI. 26.) MÜK Szabályzat (FESZ) 1.4. pontja értelmében a fegyelmi felelősség elbírálására – jogszabály, vagy szabályzat eltérő rendelkezése hiányában – a fegyelmi vétség elkövetése idején hatályban lévő rendelkezéseket kell alkalmazni.

A FESZ 42.2. pontja alapján pedig e szabályzat rendelkezéseit a 2019. január 1-jét követően megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni.

Az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól szóló jelenleg hatályos 6/2018. (III.26.) MÜK Szabályzat 14.1. és 14.5. pontja szerint a Szabályzat a MÜK honlapján történő közzétételt követő második hónap első napján lép hatályba (vagyis 2018. május 1-jén), amellyel egyidejűleg hatályát veszti az ügyvédi hivatás etikai szabályairól szóló 8/1999. (III.22.) MÜK Szabályzat.

A jelen ügyben kifogásolt okiratszerkesztésre és ellenjegyzésre, továbbá a személyazonosság ellenőrzésének elmulasztására 2017. december 20. napján került sor, így az anyagi normák tekintetében az 1998. évi XI. törvény (Üt.) és az ezen időpontban még hatályos, Az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól szóló többször módosított 8/1999. (III.22.) MÜK Szabályzat (régii Etikai Szabályzat) rendelkezéseit kell alkalmazni, míg 2019. január 1-jét követően az eljárás lefolytatására az Üttv. és a FESZ eljárásjogi rendelkezései az irányadóak.

A jelen ügyben ténszerűen megállapítható volt, hogy az eljárás alá vont ügyvéd jogszabályba ütköző okiratot szerkesztett, tekintettel arra, hogy az ajándékozási szerződést nem az ajándék tárgyát képező ingatlan tényleges tulajdonosai írták alá, akiknek nem is állt szándékukban elajándékozni a tulajdonukat. Minderre azért kerülhetett sor, mert az eljárás alá vont ügyvéd nem tartotta be az ügyfél-azonosításra, és ennek okán az okiratszerkesztésre, ellenjegyzésre vonatkozó szabályokat.

A szerződéskötéskor hatályos Üt. 27/B. § (1) bekezdése szerint az okirat ellenjegyzése során, ha a felet személyesen nem ismeri, az ügyvéd a jognyilatkozatot tevő fél által a személyazonosságának és lakcímének igazolása érdekében a rendelkezésére bocsátott adatai nyilvántartási adatokkal való egyezőségének, és a személyazonosságának igazolására alkalmas igazolvány nyilvántartási adatokkal való egyezőségének és érvényességének megállapítása céljából megkeresheti a nyilvántartás adatait feldolgozó hatóságot. Az Üt. ezen rendelkezése ugyan csupán lehetőségként írta elő az ügyvéd számára a személyazonosság ellenőrzését, azonban a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (Pmt.) már ekkor is hatályos 73. § (1) bekezdése értelmében a törvényben meghatározott ügyfél-átvilágítási és bejelentési kötelezettség – többek között – az ügyvédet akkor terheli, ha ingatlan tulajdonjogának átruházására irányuló jogügylet előkészítésével és végrehajtásával összefüggésben végez az Üt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott ügyvédi tevékenységet.

A Pmt. 6. §-ában írt ügyfél-átvilágítási kötelezettség alapján megteendő ügyfél-átvilágítási intézkedésekről rendelkező 7. § (1) bekezdése szerint a szolgáltató (és ez alatt az ügyvéd is értendő) köteles a 6. § (1) bekezdésében meghatározott esetben az ügyfelet, annak meghatalmazottját, a rendelkezésre jogosultat, továbbá a képviselőt azonosítani és személyazonosságának igazoló ellenőrzését elvégezni, ez alapján a Pmt.-ben meghatározott adatokat rögzíteni, a személyazonosság és a lakcím igazolására alkalmas hatósági igazolvány bemutatását megkövetelni, míg az (5) bekezdés értelmében a személyazonosság igazoló ellenőrzése érdekében a szolgáltató köteles ellenőrizni a bemutatott azonosságot igazoló okirat érvényességét. A Pmt. tehát az Üt.-nél szigorúbb előírásokat tartalmaz, amely alapján már 2017-ben is kötelező volt a személyazonosító igazolvány érvényességének ellenőrzése, mely érvényesség ellenőrzése, azaz az ún. JÜB-ölés pedig csak a nyilvántartás adatait feldolgozó hatóság megkeresésével lehetséges.

Ugyanezeket a szabályokat tartalmazta egyébként az akkor hatályos Pénzmosási Szabályzat is (1/2017. (VII. 10.) MÜK szabályzat a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben meghatározott kötelezettségek körébe tartozó feladatok teljesítésére, az egyéni ügyvédek és egyszemélyes ügyvédi irodák részére). Bizonyossággal megállapítható, hogy az igazolványok JÜB rendszerben történő ellenőrzése esetén a jogosulatlanul felhasznált igazolványokon szereplő fényképek és az ügyvédi irodában megjelent személyek közötti eltérés nyomban kiderült volna, ezáltal megelőzhető lett volna a jogszabályba ütköző okirat szerkesztése.

A fegyelmi tanács e körben nem fogadta el az eljárás alá vont ügyvéd azon védekezését, miszerint a JÜB rendszer akadozása miatt nem tudott eleget tenni az ügyfél-azonosítási kötelezettségének, tekintettel arra, hogy ezen előírásokat kivételes esetben utólagosan is teljesíthette volna, azonban ezt meg sem kísérelte, mert – állítása szerint – nem észlelt semmilyen gyanús, szokatlan körülményt, de még csak ügyfél-azonosító adatlapot sem készített, illetve íratott alá a megjelentekkel, és ugyancsak elmaradt a tényleges tulajdonos azonosítása, illetve az erre szolgáló adatlap kitöltése is.

Az ügyfél-átvilágítási kötelezettség teljes figyelmen kívül hagyása miatt az eljárás alá vont ügyvéd ellenjegyzése nem bírt a jogi normák szerinti tartalommal, így az az ellenjegyzés szabályainak megszegését eredményezte. A szerződéskötéskor, ellenjegyzéskor hatályos Üt. 27. § (1) bekezdése, valamint a régi Etikai Szabályzat 7/3. pontja szerint ugyanis az okirat ellenjegyzésével az ügyvéd bizonyítja, hogy az okirat a felek kinyilvánított akaratának és a jogszabályoknak megfelel, valamint az okiratban megjelölt fél az iratot előtte írta alá. Nyilvánvaló, hogy ezen elemek egyikét sem tudta az eljárás alá vont ügyvéd az ellenjegyzésével bizonyítani, hisz azokat az alapvető kérdéseket sem tisztázta, amelyek minimálisan szükségesek a felek szándékainak megismerésére, így – többek között – azt sem tisztázta, hogy a megjelent személyek között milyen kapcsolat állt fenn, van-e bármilyen oka az ajándékozásnak, miért a megajándékozott címe lesz valamennyi fél levelezési címe. Megállapítható volt továbbá, hogy bár az eljárás alá vont ügyvéd állítása szerint az ajándékozási és a megbízási szerződés valamennyi példányát a felek előtte írták alá, azonban a személyazonosító okmányokon és az okiratokon, de még a helyszínen aláírt példányokon szereplő egyes aláírások is oly mértékben eltérőek, hogy az szakértői végzettség nélkül is szemmel látható. Az ügyfél-azonosítási, ügyfél-átvilágítási kötelezettség nem teljesítése miatt állhatott elő az a helyzet, hogy az okiratokat nem a szerződésben megjelölt felek írták alá.

Nem volt továbbá figyelemmel a régi Etikai Szabályzat 7/7. pontjában írtakra, mely szerint az ingatlanl kapcsolatos okiratok esetében az ügyvéd köteles az okirat szerkesztése előtt 30 napnál nem régebbi, a jogszerző fél, vagy az ügyvéd által beszerzett hiteles tulajdoni lap meglétéről gondoskodni és azt az iratai között megőrizni. Az eljárás alá vont ügyvéd nyilatkozata szerint sem szerezte be az ingatlan tulajdoni lapját, hanem elfogadta az e-mailen ismeretlen személy által megküldött tulajdoni lapot, de még azt sem őrizte meg az iratai között, legalábbis ilyen iratot felhívás ellenére nem csatolt.

A cselekmény elkövetésekor hatályos 1998. évi XI. törvény (Üt.) 37. § a) pontja alapján fegyelmi vétséget követ el az az ügyvéd, aki az ügyvédi tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, illetve az etikai szabályzatban meghatározott kötelességét vétkesen megszegi.

Az eljárás megindulásakor már hatályba lépett, az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) 107. § a) pontja lényegében azonos módon határozza meg a fegyelmi vétség fogalmát.

Az eljárás alá vont ügyvéd azzal, hogy nem tett eleget az ügyfél-azonosítási kötelezettségének, így az ajándékozási szerződést nem az okiratban megjelölt felek írták alá, amely a szerződésben szereplő felek akaratának és a jogszabályoknak sem felelt meg, továbbá tulajdoni lapot nem szerzett be, megszegte az Üt., a Pmt., és a régi Etikai Szabályzat idézett rendelkezéseit, mellyel egy rendbeli, és a többszöri szabályszegések okán folytatólagosan megvalósított szándékos fegyelmi vétséget követett el, mivel a tevékenységi szabályokkal tisztában volt, de a cselekménye, illetve a mulasztása következményeibe belenyugodott.

A **joghátrány alkalmazása körében** a fegyelmi tanács enyhítő körülményként vette figyelembe az eljárás alá vont ügyvéd felelősségére is kiterjedő elismerését, a tárgyaláson közvetlenül is észlelhető megbánását, míg súlyosító körülményként értékelte, hogy az okiratszerkesztés, ellenjegyzés, mint rendszeresen és ellenérték fejében végzett tevékenység az ügyvédség monopóliuma, közbizalmi jelentőségű tevékenység, ezért ehhez a tevékenységhez szorosan kapcsolódik az ügyfél-azonosítási kötelezettség éppen annak érdekében, hogy megakadályozza az ilyen és ehhez hasonló visszaéléseket, amelyek egyben veszélyeztetik az ügyvédi ellenjegyzés létjogosultságát. Az eljárás alá vont ügyvéd ezen bizalmi elv ellen vétett, amelynek megőrzése és tiszteletben tartása nélkülözhetetlen a tisztességes ügyvédi tevékenységhez.

A fegyelmi büntetés kiszabásánál a fegyelmi tanács figyelembe vette az eljárás alá vont ügyvéd személyi körülményeit és jövedelmi viszonyait, így az elkövetett fegyelmi vétség súlyával arányban álló, maximum, vagy ahhoz közeli összegben kiszabható pénzbírság megfizetésére nem lenne képes.

Ezen büntetés kiszabási körülmények alapján a fegyelmi tanács az Üttv. 108. § e) pontja alapján a kizárás fegyelmi büntetést, és annak a rendelkező részben megállapított, a törvényi keretek között kiszabható legrövidebb, három éves időtartamát látta megfelelőnek és az elkövetett fegyelmi vétség tárgyi súlyával arányban állónak. Ugyanakkor az ügy összes körülményét mérlegelve – ideértve azt a tény is, miszerint az eljárás alá vont ügyvéd által ellenjegyzett okirat a kívánt joghatást ugyan az eljárás alá vont ügyvéden kívüli okból, az akkori téves ingatlan-nyilvántartási gyakorlat miatt, de nem érte el –, és az enyhítő körülményekre is figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a kiszabott büntetés végrehajtásának 3 évre történő felfüggesztésével is elérhető a büntetés célja. A fegyelmi tanács felhívja az eljárás alá vont ügyvéd figyelmét, hogy az Üttv. 111. § (2) bekezdése értelmében a kizárás végrehajtása felfüggesztésének ideje alatt elkövetett újabb fegyelmi vétség miatt a fegyelmi tanács a kizárás végrehajtását elrendelheti.

Miután az eljárás alá vont ügyvéd felelőssége megállapításra került, a fegyelmi tanács az Üttv. 142. § (2) bekezdése alapján kötelezte az eljárás alá vont ügyvédet az eddigi eljárással felmerült átalányköltség viselésére, melynek mértékénél figyelemmel volt arra, hogy a fegyelmi eljárás még a korábbi FESZ hatálya alatt indult, amely a jelenlegi mértéknél alacsonyabb összegben állapította meg az átalányköltség összegét.

A határozat elleni jogorvoslat lehetőségét az Üttv. 135. §-a biztosítja.

A Fegyelmi Tanács határozata 2019. március 10. napján jogerős.

(Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság Fegyelmi Tanácsa – 2018. F. 212.)